

Františkovo slovo

č.165



Svatý otec: Neupadejme do neopelagianismu nevěřícího v sílu svátostí

Klást proti sobě Boha a císaře je fundamentalistický postoj

Papež: Máme být bohatí, ale jenom v Bohu

Být dobrým křesťanem nestačí, ponořme se do Kristova tajemství

Ráj – meta naší naděje

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Svatý otec: Neupadejme do neopelagianismu nevěřícího v sílu svátosti

Vatikán. Druhá dnešní audience patřila členům Sympózia organizovaného Papežskou radou pro novou evangelizaci na téma: Katecheze a postižení lidí. Svátý otec přimněl, že navzdory narůstajícímu vědomí o důstojnosti každého člověka i řadě odvážných a vstřícných gest, přetrvávají na kulturní úrovni postoje poškozující důstojnost nositelů handicapu. Na vině je klamná představa o životě, dodal papež:

„Narcistní a utilitaristická vize života bohužel vede nemálo lidí k tomu, že považují postižené lidi za osoby na okraji společnosti a nedokáží postřehnout jejich mnohostranné lidské a duchovní bohatství. V běžné mentalitě je stále ještě příliš silně zakořeněn odmítavý postoj k této situaci, která jako by bránila štěstí a seberealizaci. Dokládá to eugenetická tendence odstraňovat nenarozené, u nichž se projevuje nějaká forma nedokonalosti. Ve skutečnosti však všichni známe mnoho lidí, kteří ve své – někdy i vážné – křehkosti dokázali navzdory obtížím nalézt cestu dobrého a hluboce smysluplného života. Stejně tak, jako na druhé straně známe lidi zdánlivě dokonalé – leč zoufalé!“

Představa vlastní nezranitelnosti je nebezpečný klam, pokračoval Svátý otec. A vybídl k pravé lásce vůči postiženým, nikoliv k falešnému cukrování, nýbrž ke konkrétní lásce, která se projevuje v přijetí a respektu.

„Víra je velkým průvodcem na cestě života, dovolujícím dotýkat se zblízka přítomnosti Otce, který nikdy neopouští svá stvoření, v žádné jejich životní situaci (...) V církevním společenství nesmějí chybět slova a zejména gesta, která postiženým lidem vycházejí vstříc a přijímají je. Zejména je zapotřebí zahrnovat je do nedělní liturgie, aby pro ně setkání se Vzkříšeným Pánem i s komunitou bylo zdrojem naděje a odvahy na nesnadné životní cestě.“

Žádoucí je také hledání nových cest katecheze, aby každý člověk se svými dary, omezeními i postiženími mohl potkávat Ježíše a s vírou se mu svěřovat, pokračoval František.

„Žádné fyzické či psychické omezení nemůže být tomuto setkání nikdy na překážku, protože Kristova tvář září v nitru každého člověka. Dávejme si však pozor, zejména my, služebníci Kristovy milosti, abychom neupadali do neopelagiánského bludu nerozpoznávajícího sílu milosti, plynoucí ze svátostí křesťanské iniciace. Naučme se překonávat rozpaky a strach, který se může někdy dostavit při setkání s postiženými. Naučme se hledat a také moudře „vynalézat“ vhodné prostředky, aby nikomu nechyběla podpora milosti.“

Řekl papež František účastníkům sympózia o pastoraci postižených. Na závěr vyjádřil přání, aby noví katecheté povstávali také přímo mezi nositeli handicapů a aby se jejich autentický přínos mohl více projevovat v životě církve.

Angelus

22.10.2017

Klást proti sobě Boha a císaře je fundamentalistický postoj

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Evangelium této neděle (Mt 22,15-21) nám prezentuje novou konfrontaci mezi Ježíšem a jeho odpůrci. Jejím tématem je daň odváděná císaři. Byla to „choulostivá“ otázka stran dovolenosti či nepřipustnosti placení daní římskému císaři, jemuž byla v Ježíšově době Palestina podrobena. Existovala různá stanoviska. Proto otázka, kterou farizejové Ježíšovi položili: „Je dovoleno platit daň císaři, nebo ne?“ (v.17), byla pro Mistra nástrahou. Podle Jeho odpovědi by totiž bylo možné Jej obvinít z toho, že je přívržencem anebo protivníkem Říma.

Ježíš však i v tomto případě odpovídá klidně. Využívá zlomyslné otázky k tomu, aby podal důležité ponaučení, a povznáší se nad tuto polemiku a protikladné proudy. Farizeům odpovídá: „Ukažte mi peníz, kterým se platí daň. Podali mu denár. Zeptal se jich: Čí je to obraz a nápis? Odpověděli: Císařův. Tu jim řekl: Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu“ (srov. 19-21). Na jedné straně Ježíš vybízí, aby se císaři vrátilo to, co mu patří, a prohlašuje, že platit daň není modloslužebný úkon, nýbrž povinnost vůči pozemské autoritě; na druhé straně Ježíš brilantně poukazuje na prvenství Boha a žádá, aby bylo Bohu dááno to, co mu náleží jakožto Pánu lidského života a dějin.

Poukazem na císařovu podobiznu otištěnou na minci říká, že je správné cítit se plně občany státu, včetně práv i povinností, avšak symbolicky poukazuje na jiný, Boží obraz, který je vtištěn v každém člověku. Bůh je Pánem všeho, a my, kteří jsme byli stvořeni „k jeho obrazu“, patříme především Jemu. Ježíš vyvozuje z otázky, kterou mu položili farizeové, radikálnější a vitálnější otázku, kterou si může položit každý z nás: *komu patřím já?* Rodině, městu, přátelům, škole, práci, politice, státu? Ano, jistě. Avšak především, jak nám připomíná Ježíš, patříš Bohu. Toto je zásadní přináležitost. On ti dal všechno, co jsi a co máš. A můžeme a máme svůj život den za dnem žít v uznání této své zásadní přináležitosti a vděčnosti srdce k našemu Otci, který tvoří každého z nás jedinečně, neopakovatelně, ale vždycky podle obrazu svého milovaného Syna Ježíše. Je to úchvatné tajemství.

Křesťan je povolán konkrétně se zasazovat o věci pozemské a sociální, aniž by stavěl Boha a císaře proti sobě. Klášť proti sobě Boha a císaře je fundamentalistický postoj. Křesťan je povolán se konkrétně nasazovat v pozemských skutečnostech, které však osvěcuje světlem přicházejícím od Boha. Prioritní odevzdanost Bohu a naděje v Něho neobnáší útěk z reality, nýbrž činorodě vrací Bohu to, co Mu patří. Proto věřící hledí k budoucnosti, k Boží skutečnosti, aby žil pozemský život v plnosti a odvážně odpovídal na Jeho výzvy.

Panna Maria ať nám pomáhá, abychom žili ve shodě s Božím obrazem, který nosíme ve svém nitru, a zároveň přispívali k vytváření pozemské obce.

Kázání z Domu sv. Marty

23.10.2017

Papež: Máme být bohatí, ale jenom v Bohu

Vatikán. V době tolika kalamit a nespravedlností, o nichž informují média, pozvedněme úpěnlivou modlitbu k Bohu, ať obrátí srdce lidí, aby poznali Pána a neklaněli se bůžkovi peněz – kázal dnes papež František při ranní mši svaté v kapli Domu sv. Marty.

Dnešní evangelium (Lk 12,13-21) podává podobenství o člověku bohatém na peníze, které jsou jeho bůžkem, a ukazuje, že lpět na pozemských dobrech je marnost, zatímco pravým pokladem je vztah k Pánu. Onen boháč, kterému se na poli hojně urodilo, se nezastaví, ale myslí na rozšíření svých stodol, sní o dlouhém životě a hromadění majetku až do omrzení. Nikdy není nasycen a stává se součástí proudu vyhroceného konzumismu – komentoval papež.

„Bůh klade meze tomuto lpění na penězích, stane-li se člověk otrokem peněz. Není to bajka, kterou se vymyslel Ježíš. Je to skutečnost. Je to dnešní realita. Mnoho lidí žije, aby se klanělo penězům, z nichž si dělají svého bůžka. Mnoho lidí žije jenom proto, a žijí beze smyslu. »Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady – říká Pán – ale není bohatý před Bohem« (v.21). Nevědí, co znamená být bohatý před Bohem.“

Římský biskup pak zmínil obdobnou epizodu, která se udála před lety v Argentině – „v jiné diecézi“, jak často označuje Buenos Aires – kde si jeden podnikatel, ačkoli věděl, že je vážně nemocen, umanol zakoupit luxusní vilu, aniž by přemýšlel o tom, že zanedlouho stane před Bohem. I dnes existují lidé hladovějící po penězích a pozemských statcích. „Mají nadbytek,

ale tváří v tvář dětem, kterým chybějí léky, škola a jsou opuštěny, lze mluvit o idolatrii, která zabíjí a produkuje lidské oběti“ – neváhal říci papež.

„Tato idolatrie působí smrt mnoha lidem. Pomysleme jen na jeden případ: 200 tisíc dětí rohingyů v uprchlických táborech. Je tam 800 tisíc lidí, z nichž 200 tisíc tvoří děti. Stěží dostanou najíst, jsou podvyživené, bez léků. Také dnes se to děje. Není to něco, co Pán říká o tamté době, nikoli. Dnes. A naše modlitba musí být silná: Pane, prosím dotkni se srdcí lidí, kteří se klanějí bůžku peněz. Dotkni se i mého srdce, abych do toho neupadl a abych dovedl vidět.“

Dalším důsledkem chamtivosti – pokračoval Petrův nástupce – je válka, včetně té – takřkajíc – rodinné.

„Všichni víme, co se děje, když jde o dědictví. Rodiny se rozdělí a vzájemně se nenávidí. Pán mluví v závěru s jemným důrazem o obohacení před Bohem. To je jediná cesta. Bohatství, ale v Bohu. A není to pohrdání penězi, nikoli. Jde o chamtivost, jak říká. Chamtivost a život lpící na penězích.“

Ano, naše modlitba musí být silná – končil papež své ranní kázání v Domě sv. Marty – abychom měli pevný základ svojí existence v Bohu.

Kázání z Domu sv. Marty

24.10.2017

Být dobrým křesťanem nestačí, ponořme se do Kristova tajemství

Vatikán. Vstoupit do tajemství Ježíše Krista, který se vydal na smrt z lásky ke mně – kázal papež František při ranní eucharistii v kapli Domu sv. Marty a radil za tím účelem rozjímat o Křížové cestě. „Je dobré chodit na mši a prokazovat skutky milosrdenství, ale to nestačí. Je třeba vstoupit do tajemství Ježíše Krista,“ zdůraznil Petrův nástupce.

Svoji homilii začal od prvního čtení z listu Římanům (5,12.15b.17-19.20b-21), ve kterém svatý Pavel porovnává hřích, neposlušnost, milost a odpuštění, aby nás – řekl papež - „přivedl k určitému porozumění. Nemůže však vysvětlit Krista a dějiny spásy, protože k tomu slova nestačí. Pavel nás jakoby sune a vrhá do Kristova tajemství. Hojnost a štědrost milosti, kterou nás Kristus zahrnuje, nelze pochopit na základě argumentů, které přivádějí pouze do určitého bodu. K pochopení, kým je Ježíš Kristus pro tebe, pro mne a pro nás, je třeba se ponořit do tohoto tajemství.

V jiném listu svatý Pavel říká s pohledem upřeným na Ježíše Krista: »on mě miloval a za mě se obětoval« (Gal 2,20). A papež František dodává: „Pavel nás chce těmito slovy uvést do Kristova tajemství. Není to snadné, je to milost, jak pochopili nejenom kanonizovaní světci, ale také ti, kteří zůstávají ve skrytu každodenního života. Obyčejní lidé, kteří svoji naději vkládají v Pána, vstoupili do tajemství Ježíše Krista Ukřižovaného. Pavel mluví o bláznovství kříže a - obrazně řečeno - chlubí se svými hříchy, aby na něm spočinula Kristova moc (srov. 2 Kor 12,9), nikoli studiem u Gamaliela, v synagoze či jinde. Tento protiklad - dialog s vlastními hříchy - uvádí do tajemství ukřižovaného Ježíše, podotkl papež. Jít na mši, i když víme, že ve Slovu přichází Ježíš, nestačí k ponoření se do Jeho tajemství, pokračoval.

„Vstoupit do tajemství Ježíše Krista je víc, znamená to nechat se obsáhnout propastí milosrdenství, kde slova nestačí, jedině objetím lásky. Lásky, která Jej vedla na smrt pro nás. Když jdeme ke zpovědi, protože máme hříchy a říkáme si »ano, musím se zbavit hříchů« a »kéž mi Bůh odpustí«, jdeme vyznat hříchy zpovědníkovi a jsme klidní a spokojení. Pokud tak jednáme, nevstoupili jsme ještě do tajemství Ježíše Krista. Pokud tam vcházím, setkávám se s Ježíšem Kristem, nořím se do náruče odpuštění, o kterém mluví Pavel; oné štědrosti odpuštění.“

„Na otázku, kým je pro tebe Ježíš, lze odpovědět »Syn Boží« anebo odrecitovat Krédo či celý Katechismus,“ řekl dále papež František. „Je to pravda, ale došlo by se tak jenom do určitého bodu, nelze postihnout jádro tajemství Ježíše Krista, tedy ono »miloval mě a za mě se obětoval«. Chápat tajemství Ježíše Krista není věcí studia, protože Ježíš Kristus se chápe jedině ryzí milostí, konstatoval Petrův nástupce a jako pomůcku k tomu doporučil pobožnost Křížové cesty.

„Je krásné modlit se Křížovou cestu. Modlit se ji doma a přemýšlet o Pánově Umučení. Velcí světcí vždycky radili začínat duchovní život tímto setkáním s tajemstvím Ukřižovaného Ježíše. Svatá Terezie radila svým mniškám, že k dosažení kontemplativní modlitby – oné hluboké modlitby, která jí byla dána – je třeba začínat rozjímáním o Pánově Umučení. O kříži s Kristem. O Kristu na kříži. Začít přemýšlet a snažit se tak srdcem chápat, že »miloval mě a obětoval se za mě«, vydal se na smrt kvůli mně.“

Prvním čtením – pokračoval papež - nás chce svatý Pavel uvést do tajemství Krista.

„»Jsem dobrý křesťan, jdu v neděli na mši, prokazují skutky milosrdenství, recituji modlitby, dobře vychovávám své děti« - to velmi dobré. Kladu však otázku: »Toto všechno děláš, ale vstoupils do tajemství Ježíše Krista? Do toho, co nemůžeš kontrolovat?...« Prosme sv. Pavla, pravého svědka, který se setkal s Ježíšem Kristem, dovolil Mu, aby jej potkal, a vnořil se do tajemství Ježíše Krista. Jej prosme, aby nám na přímlovu svatého Pavla daroval milost vstoupit do tajemství Ježíše Krista, který si nás zamiloval, vydal se pro nás na smrt, ospravedlnil nás před Bohem, odpustil všechny hříchy, včetně kořenů hříchu. Ponořme se do Pánova tajemství.“

Hledět na Ukřižovaného, ikonu největšího tajemství stvoření a veškerenstva. Ukřižovaný Kristus je středem dějin i středem mého života – uzavřel Petrův nástupce svoji dnešní homilii v kapli Domu sv. Marty.

Generální audience

25.10.2017

Ráj – meta naší naděje

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Toto je poslední katecheze na téma křesťanské naděje, jež nás provázelo od začátku tohoto liturgického roku. A uzavřu je promluvou o *ráji* jako *cíli naší naděje*. „Ráj“ je jedním z posledních slov, která Ježíš pronesl na kříži, obrácen k dobrému lotrovi. Zastavme se chvíli u této scény. Na kříži Ježíš není sám. Vedle něho jsou napravo i nalevo dva zločinci. Možná, že někdo z těch, kdo procházeli kolem těchto tří křížů vztyčených na Golgotě, si oddechl a pomyslel, že byla konečně zjednána spravedlnost, když byli posláni na smrt takovíto lidé. Vedle Ježíše je také jeden kající zločinec, který uznává, že si onen hrozný rozsudek zasloužil. Nazýváme jej „dobrý lotr“, který narozdíl od druhého říká: dostáváme jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali (srov. Lk 23,41).

Na Kalvárii onoho tragického a svatého pátku Ježíš dovádí do krajnosti svoje vtělení, svoji solidaritu s námi hříšníky. Uskutečňuje tak to, co prorok Izaiáš řekl o trpícím Služebníkovi: „Byl započítán mezi zločince“ (53,12; srov. Lk 22,37). A tam na Kalvárii se Ježíš naposledy setkává s hříšníkem, aby také jemu dokořán otevřel brány svého království. Je pozoruhodné, že je to jediné místo, kde se v evangeliích objevuje slovo „ráj“. Ježíš jej slibuje „ubožákovi“, který na dřevu kříže našel odvahu vznést k Němu tu nejpokornější prosbu: „Pamatuj na mě, až přijdeš do svého království“ (Lk 23,42). Neměl žádné dobré skutky, jimiž by se mohl prokázat, neměl nic, avšak svěruje se Ježíši, kterého označuje za nevinného, dobrého a tolik od něho rozdílného. Tato slova pokorné lítosti stačila k tomu, aby pohnula Ježíšovým srdcem.

Dobrý lotr nám připomíná, jak je doopravdy naše postavení před Bohem. Jsme Jeho dětmi, má s námi soucit a pokaždé, když Mu dáme najevo svůj stesk po Jeho lásce, je odzbrojen. Na

nemocničních pokojích a ve vězeňských celách se nesčetněkrát tento zázrak opakuje. Neexistuje člověk, jakkoli by žil špatně, jemuž by zbývalo jenom zoufat a byla mu upřena milost. Před Bohem stojíme všichni s prázdnýma rukama, trochu jako celník, který v onom podobenství zůstal stát vzadu v chrámu, aby se modlil (srov. *Lk 18,13*). A pokaždé, když nějaký člověk při posledním zpytování svědomí svého života objeví, že jeho deficit značně převyšuje jeho dobré skutky, nemá klesat na mysli, nýbrž svěřit se Božímu milosrdenství. To nám dodá naději a otevře naše srdce!

Bůh je Otec a doposledka čeká na náš návrat. Marnotratnému synovi, který začne vyznávat svoji vinu, zavře otec objetím ústa (srov. *Lk 15,20*). Toto je Bůh a takto nás má rád! Ráj není pohádkové místo, ba ani čarovná zahrada. Ráj je objetí s Bohem, nekonečnou Láskou, kam vstupujeme díky Ježíšovi, který za nás zemřel na kříži. Kde je Ježíš, tam je milosrdenství a štěstí; bez Něho panuje chlad a temnota. V hodině smrti říká křesťan Ježíšovi znovu: „Pamatuj na mě“. A kdyby už neexistoval nikdo, kdo nás pamatuje, Ježíš je tam, vedle nás. Chce nás přivést na to nejkrásnější místo, které existuje. Chce nás tam přivést s trochou nebo množstvím dobra, které v našem životě bylo, aby nebylo ztraceno nic z toho, co On již vykoupil. A do Otcova domu přinese i všechno to, co v nás ještě potřebuje být vykoupeno: nedostatky a pochybení celého života. Toto je meta naší existence, aby totiž všechno bylo naplněno a proměněno v lásce.

Pokud tomu věříme, smrt nám nepůsobí strach a můžeme doufat, že budeme z tohoto světa odcházet s nadějí, v poklidu a velkou důvěrou. Kdo poznal Ježíše, nebojí se už ničeho. A budeme také moci opakovat slova, která stařec Simeon, požehnán setkáním s Kristem, pronesl na sklonku svého života prožitého v očekávání: „Nyní můžeš, Pane, propustit svého služebníka podle svého slova v pokoji, neboť moje oči uviděly tvou spásu“ (*Lk 2,29-30*). V tom okamžiku už konečně nebudeme potřebovat nic a nebudeme už vidět matně. Nebudeme už plakat zbytečně, protože všechno pominulo, včetně proroctví i poznání. Láska však ne, ta zůstane, protože „láska nikdy nepřestává“ (*1 Kor 13,8*).